

GÜMRÜK SİRKÜLERİ
Sayı: 2015/32

Tarih : 28/12/2015
Ref : 6/32

**Konu: A VE B SINIFI ONAYLANMIŞ KİŞİ
STATÜ BELGELERİ GERİ ALINACAK**

1. Giriş

Gümrük Yönetmeliği'nin 22'nci maddesi kapsamında, basitleştirilmiş usul, uygulama ve yetkilerden yararlanmak üzere, aynı yönetmeliğin 23'üncü ve 24'üncü maddelerinde yazılı koşulları sağlayan gerçek ve tüzel kişilere, talepleri üzerine, onaylanmış kişi statüsü verilmektedir.

Gümrük Yönetmeliği'nin 22'nci maddesi uyarınca, onaylanmış kişi statüsü, aynı yönetmeliğin 23'üncü ve 24'üncü maddelerinde yazılı koşulları sağlayan,

- en az iki yıldır filen faaliyette bulunan,
- Türkiye Gümrük Bölgesi'nde yerleşik,

gerçek ve tüzel kişilere, talepleri üzerine, verilmektedir.

Onaylanmış kişi statüsünün,

- A sınıfı,
- B sınıfı,
- C sınıfı,

olmak üzere, üç sınıfı vardır.

**2. Onaylanmış Kişi Statüsü Verilenlerin
Yararlandığı Olanaklar ve Yetkiler**

Onaylanmış kişi statüsü verilen gerçek ve tüzel kişiler, adlarına düzenlenen onaylanmış kişi statü belgesi aracılığıyla, gümrük işlem ve uygulamalarının kolaylaştırılması amacıyla belirlenen basitleştirilmiş usul, uygulama ve yetkilerden yararlanmaktadır.¹

¹ Gümrük Yönetmeliği m. 25/1.

A, B veya C sınıfı onaylanmış kişi statüsü sahipleri tarafından, adlarına düzenlenen onaylanmış kişi statü belgesi kapsamında yararlanılacak hak ve yetkiler ile söz konusu hak ve yetkilere ilişkin usul ve esaslar Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nca belirlenmektedir.²

Genel kural olarak, kendilerine,

- A sınıfı onaylanmış kişi statüsü verilen kişiler, B ve C sınıfı onaylanmış kişi statüsü sahiplerine tanınan hak ve yetkilerden,
- B sınıfı onaylanmış kişi statüsü verilen kişiler ise, C sınıfı onaylanmış kişi statü sahiplerine tanınan hak ve yetkilerden,

yararlanabilmektedir.

Yapılan belirlemeler kapsamında, kendilerine onaylanmış kişi statüsü verilenlerin yararlandığı olanaklar, haklar ve yetkiler genel olarak aşağıdaki gibidir:³

Onaylanmış Kişi Statüsü Belgesi Sahibi Kişilerin Yararlandığı Olanaklar		
	Talep Olmaksızın	Talep Üzerine
Basitleştirilmiş Uygulamalar	a) Eksik beyan usulü. b) Kısmi teminat uygulaması.	a) Götürü teminat uygulaması. b) Onaylanmış ihracatçı yetkisi.* ⁴ 5 6
Beyanın Kontrolüne İlişkin Kolaylaştırmalar	a) Mavi hat uygulaması.	

² Gümrük Yönetmeliği m. 25/3.

³ 30/12/2011 tarihli ve 28158 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Onaylanmış Kişi Statüsü'ne İlişkin 1 Seri Numaralı Gümrük Genel Tebliği m. 4.

⁴ "Onaylanmış ihracatçı yetkisi", 2006/10895 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Türkiye ile Avrupa Topluluğu Arasında Oluşturulan Gümrük Birliği'nin Uygulanmasına İlişkin Esaslar Hakkında Karar kapsamında basitleştirilmiş işlem kapsamında A.TR Dolaşım Belgesi düzenleme ve vize etme yetkisini ifade etmektedir (Bknz. 30/12/2011 tarihli ve 28158 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Onaylanmış Kişi Statüsü'ne İlişkin 1 Seri Numaralı Gümrük Genel Tebliği, m. 3/1-o). Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nca kendisine "onaylanmış ihracatçı yetkisi" verilen kişi, bu yetki kapsamında, A.TR Dolaşım Belgesi'ni, onaylanması ve vize işlemi için gümrük idarelerine ibraz etme zorunluluğu olmadan, kendisi düzenlemekte ve vize etmektedir (Bknz. 30/12/2011 tarihli ve 28158 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Onaylanmış Kişi Statüsü'ne İlişkin 1 Seri Numaralı Gümrük Genel Tebliği m. 54/1).

⁵ Türkiye ile Avrupa Topluluğu arasındaki tarım ve AKÇT ürünleri ticareti ile Serbest Ticaret Anlaşması yaptığımız ülkelerle olan ticaretimizde tercihli uygulamaya esas olmak üzere, basitleştirilmiş işlem kapsamında eşyanın kıymetine bakılmaksızın fatura beyanı veya EUR.MED fatura beyanı düzenleyebilme iznini içermektedir.

⁶ 10/04/2008 tarihli ve 26843 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7 Seri Numaralı (Anlaşmalar) Gümrük Genel Tebliği'nin 4/1-a maddesi uyarınca, onaylanmış ihracatçı yetkisi A ve B sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahiplerine verilebilmektedir.

* Onaylanmış ihracatçı yetkisi kapsamında şu izinler/olanaklar kullanılmaktadır:

- 1) A.TR Dolaşım Belgelerini Bakanlıkça yetki verilen kişi ve kuruluş tarafından düzenleme ve vize işlemi için gümrük idarelerine ibraz edilme zorunluluğu olmaksızın düzenleyebilme ve vize etme izni.
- 2) Serbest Ticaret Anlaşması yapılan ülke veya ülke gruplarıyla tercihli ticarete, Türkiye ile Avrupa Birliği arasında tarım ürünlerinin tercihli ticaretinde eşyanın kıymetine bakılmaksızın fatura beyanı veya EUR. MED fatura beyanı düzenleyebilme izni.

3. A ve B Sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgelerinin Artık Verilmediği

Gümrük Yönetmeliği'nde yapılan bir değişiklikle⁷ aynı yönetmeliğe geçici 6'ncı madde eklenmiştir. Söz konusu madde hükmüne göre, 21/05/2014 tarihinden itibaren A sınıfı ve B sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi almak için başvuruların bu talepleri reddedilmekte ve söz konusu belgeler belirtilen tarihten beri verilmemektedir.⁸

Aşağıdaki durumlara temas eden A sınıfı veya B sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi başvuruları ise, yeni başvuru olarak değil, güncelleme başvurusu olarak değerlendirilir.⁹ Dolayısıyla, bu başvurular, bu sirkülerin 4'üncü başlığı altında GY'nin ek 6'ncı maddesine gönderme yapılarak belirtilen hükme göre, kabul edilmekte ve A sınıfı ve B sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgeleri geçerlik tarihi en geç 1/1/2017 olacak şekilde güncellenebilmektedir. Bu güncellemeler için mevzuatın aradığı bütün koşulların yerine getirilmesi gerekeceği açıktır:

- Daha önceden alınmış, ancak güncelleme başvurusu yapılmadığından geçerlilik süresi sona ermiş olan A sınıfı ve B sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahipleri tarafından yeniden A sınıfı veya B sınıfı onaylanmış kişi statü belgesi için yapacakları başvurular.
- Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahibinin, devir veya birleşme suretiyle tüzel kişiliğinin sona ermesi durumunda yeni kurulan ya da onaylanmış kişi statü belgesi sahibi firmayı devralan tüzel kişiliğin Onaylanmış Kişi Statü Belgesi almak için yaptığı başvuru.

⁷ Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (21/05/2014 tarihli ve 29006 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır).

⁸ Aynı uygulamayı öngören hüküm, 21/05/2014 tarihli ve 29006 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği'nin Geçici 3'üncü maddesinin 1'inci fıkrasında da vardır.

⁹ Gümrük Yönetmeliği m. 24/10, 24/7,24/8, 24/9.

- Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahibi şirketin malvarlığının bir veya birden fazla bölümünü yeni kurulacak bir şirkete kısmi bölünme suretiyle devretmesi halinde, idaresi ve murakabesi ve/veya sermayesi bakımından belge sahibi şirketle yeni kurulan şirket arasında vasıtalı veya vasıtasız şirket ilişkisi bulunması koşuluyla, devralan tüzel kişiliğin Onaylanmış Kişi Statü Belgesi almak için yaptığı başvuru.

- A veya B sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahibi şirketin tüm malvarlığının satışının gerçekleştirilmesi ancak satış işleminin hukuki niteliğinden kaynaklı olarak devir, birleşme, kısmi ya da tam bölünme niteliğinde sayılamaması durumunda, şirketin tüm malvarlığını satın alan tüzel kişiliğin A veya B sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi almak için yaptığı başvuru.

4. Mevcut A ve B Sınıfı Belgelerin Güncellenebilmesi Olanığı

A sınıfı ve B sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi almak için yapılan yeni başvurular reddedilmekle birlikte, GY'nin ek 6'ncı maddesi hükmüne göre, 1/1/2017 tarihinden önce geçerlilik süresi dolan A sınıfı ve B sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgelerine ilişkin güncelleme talepleri, belge geçerlik tarihi en geç 1/1/2017 olacak şekilde kabul edilmektedir.

5. A ve B Sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgelerinin 01/01/2017 Tarihi İtibarıyla Geri Alınacağı

GY'nin ek 6'ncı maddesinde yer alan hüküm uyarınca, Gümrük Yönetmeliği'nin 22'nci maddesi kapsamında düzenlenmiş olan bütün A sınıfı ve B sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgeleri 1/1/2017 tarihi itibarıyla geri alınacaktır.¹⁰

6. Adlarına Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası Düzenlenenlerin Onaylanmış Kişi Statülerinin Geri Alınması

21/05/2014 tarihli ve 29006 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği'nin 162'nci maddesinin 1'inci fıkrası uyarınca, adlarına Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası düzenlenenlerin Onaylanmış Kişi Statüleri geri alınmaktadır. Aynı maddenin 2'nci fıkrası uyarınca ise, Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası'nın geçerliliği süresince onaylanmış kişi statü belgesi başvurusunda bulunulamaz.

¹⁰ Aynı hüküm, 21/05/2014 tarihli ve 29006 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği'nin Geçici 3'üncü maddesinin 1'inci fıkrasında da vardır.

7. A ve B Sınıfı Onaylanmış Kişi Statüsü Belgesine Sahip Olanlar Ne Yapmalı?

Sirkülerin 5'inci bölümünde de belirtildiği üzere, Gümrük Yönetmeliği'nin 22'nci maddesi kapsamında düzenlenmiş olan bütün A sınıfı ve B sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgeleri 1/1/2017 tarihi itibarıyla geri alınacaktır. Dolayısıyla belgeleri alınan bu kişiler, bu belgelere bağlı olarak kullandıkları, Sirkülerin 2 numaralı başlığında genel olarak belirtilmiş haklardan yararlanma olanaklarını yitirecektir. Bunun için A ve B sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahiplerinin söz konusu belgelerin geri alınacağı 01/01/2017 tarihi gelmeden önlem almaları ve belgelerini Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası ile değiştirmelerini ve bu konuda ivedi harekete geçmelerini öneririz.

Bu şekilde hareket edilerek alınacak Yetkilendirilmiş Kişi Sertifikası, izleyen tabloda belirtilen hak ve olanakları kullanmaya elvermektedir:

Yetkilendirilmiş Yükümlülerin Yararlandığı Olanaklar		
Tasnif	Talep Olmaksızın	Talep Üzerine
Basitleştirilmiş Uygulamalar	a) Eksik beyan usulü. b) Kısmi teminat uygulaması.	a) Götürü teminat uygulaması. b) Onaylanmış ihracatçı yetkisi c) İzinli gönderici yetkisi, ç) İzinli alıcı yetkisi, d) İthalatta yerinde gümrükleme izni.
Beyanın Kontrolüne İlişkin Kolaylaştırmalar	a) Yeşil hat uygulaması, b) Beyannamenin belge kontrollerine tabi tutulması halinde kontrollerinin öncelikle yapılması, c) Beyanname kapsamı eşyanın muayeneye tabi tutulması halinde muayenenin öncelikle yapılması.	
Emniyet ve Güvenlik Kontrollerine İlişkin Kolaylaştırmalar	a) Azaltılmış zorunlu bilgilerden oluşan özet beyan verme kolaylığı, b) Özet beyana ya da özet beyan yerine geçen belgelere veya özet beyan olarak kullanılan bilgilere dayalı emniyet ve güvenliğe ilişkin gümrük kontrollerinin azaltılması ve bu kontrollerin öncelikle yapılması,	

	c) Sınır kapılarından öncelikli geçiş hakkı tanınması.	
Onaylanmış ihracatçı yetkisi kapsamında şu izinler/olanaklar kullanılmaktadır: 1) A.TR Dolaşım Belgelerini Bakanlıkça yetki verilen kişi ve kuruluş tarafından düzenleme ve vize işlemi için gümrük idarelerine ibraz edilme zorunluluğu olmaksızın düzenleyebilme izni. 2) Serbest Ticaret Anlaşması yapılan ülke veya ülke gruplarıyla tercihli ticarete, Türkiye ile Avrupa Birliği arasında tarım ürünlerinin tercihli ticaretinde ve ülkemiz tarafından tek taraflı olarak tanınan Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi rejimi kapsamında gerçekleştirilen tercihli ticarete eşyanın kıymetine bakılmaksızın fatura beyanı veya EUR. MED fatura beyanı düzenleyebilme izni. 3) İhracatta yerinde gümrükleme izni.		

9. Sonuç

Bu sirkülerde, Onaylanmış Kişi Statüsü üzerinde durulmuştur.

Onaylanmış kişi statüsünün, A, B ve C olmak üzere üç sınıfı vardır.

A ve B sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgeleri'nin tamamı 1/1/2017 tarihinde geri alınacaktır.

A ve B sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesine sahip kişilerin, kullanmakta oldukları hak ve olanaklardan mahrum olmamaları için, söz konusu belgelerini 1/1/2017 tarihini beklemeden ve ivedi olarak, gerekli koşulları da sağlayarak, Yetkilendirilmiş Kişi Sertifikası ile değiştirmelerini öneririz.

Saygılarımızla,

DENGE İSTANBUL YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

(*Sirkülerlerimizde yer alan dış ticaret, gümrük ve Avrupa Birliği konularında, daha ayrıntılı bilgi ve görüş almak için aşağıda bilgileri yer alan uzmanımızla iletişime geçebilirsiniz.

(**) Sirkülerlerimizde yer verilen açıklamalar sadece bilgilendirme amaçlıdır. Tereddüt edilen hususlarda kesin işlem tesis etmeden önce konusunda uzman bir danışmandan görüş ve destek alınması tavsiyemiz olup; sadece sirkülerlerimizdeki açıklamalar dayanak gösterilerek yapılacak işlemler sonucunda doğacak zararlardan müşavirliğimiz sorumlu olmayacaktır.

Cahit YERCİ
Yeminli Mali Müşavir
Vergi Departmanı, Kaliteden Sorumlu Ortak
(Dış Ticaret - Gümrük - AB Konuları)
cyerci@mazarsdenge.com.tr